

Nr 94

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker, m. m.; given Stockholms slott den 19 mars 1965.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning angående ändring i förordningen den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker;
- 2) förordning om ändring i ölförsäljningsförordningen den 23 mars 1961 (nr 159);
- 3) förordning om ändrad lydelse av 1 § rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ett s. k. mellanöl, som i fråga om högsta alkoholhalt och skattesats avses ligga mellan det nuvarande ölet och starkölet.

Mellanölet avses få en alkoholhalt av högst 3,6 viktprocent. Motsvarande procenttal för det nuvarande ölet och för starkölet bibehålles vid 2,8 resp. 4,5.

Skattesatsen för det nya ölet föreslås bli 96 öre för liter. Någon ändring avses inte beträffande skattesatserna för övriga maltdrycker.

Mellanölet får enligt förslaget säljas under samma betingelser som det nuvarande ölet. I fråga om utskänkningsföreslås dock möjlighet till vissa begränsningar.

De nya bestämmelserna är avsedda att träda i kraft den 1 oktober 1965.

Förslag
till
Förordning
angående ändring i förordningen den 27 maj 1960 (nr 253) om
tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker

Härigenom förordnas, att 1, 6, 7 och 8 §§ förordningen den 27 maj 1960 om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Med m a l t d r y c k — — — — — viktprocent alkohol.
Malt dryck betecknas som lättöl, om alkoholhalten icke överstiger 1,8 viktprocent, som öl, om alkoholhalten överstiger 1,8 men icke 2,8 viktprocent, och som s t a r k ö l, om alkoholhalten överstiger 2,8 viktprocent. Lättöl skall anses såsom f ä r s k t, om det är jäsende eller eljest innehåller jäst. Annat lättöl betecknas som l a g r a t.

Malt dryck betecknas som lättöl, om alkoholhalten icke överstiger 1,8 viktprocent, som öl, om alkoholhalten överstiger 1,8 men icke 3,6 viktprocent, och som s t a r k ö l, om alkoholhalten överstiger 3,6 viktprocent. Lättöl skall anses såsom f ä r s k t, om det är jäsende eller eljest innehåller jäst. Annat lättöl betecknas som l a g r a t. Öl skall anses vara av t y p A, om alkoholhalten icke överstiger 2,8 viktprocent, och i annat fall av t y p B.

Till l ä s k e d r y c k e r — — — — — 22.02 A.

Till v e r k a r e k a l l a s — — — — — för försäljning.

6 §.

Malt- och läskedrycker må för annat ändamål än utförsel ur riket eller till svensk frihamn eller, såvitt avser starköl, uppläggning på provianteringsfrilager utlämnas från tillverkningsställe endast på slutna kärl eller behållare, vilka godkänts av kontrollstyrelsen eller med avseende på rymden blivit märkta på sätt i 14 § lagen om mått och vikt sägs. Sådana kärl och behållare skola vara försedda med uppgift om till-

Malt- och läskedrycker må för annat ändamål än utförsel ur riket eller till svensk frihamn eller, såvitt avser starköl, uppläggning på provianteringsfrilager utlämnas från tillverkningsställe endast på slutna kärl eller behållare, vilka godkänts av kontrollstyrelsen eller med avseende på rymden blivit märkta på sätt i 14 § lagen om mått och vikt sägs. Sådana kärl och behållare skola vara försedda med uppgift om tillverka-

¹ Senaste lydelse av 1 och 6 §§ se 1963:118, av 7 § se 1961:160 samt av 8 § se 1963:597.

(Nuvarande lydelse)

verkarens namn eller om tillverkningsstället eller med tillverkarens inregistrerade varumärke samt, beträffande maldrycker, om varuslag (lättöl, öl, starköl) och, beträffande läskedrycker, med uppgift om dryckens benämning. Tillverkarens namn och tillverkningsstället må angivas med förkortning, som kontrollstyrelsen godkänt. Varuslag må angivas med särskild beteckning, som godkänts av kontrollstyrelsen. Kärl eller behållare, innehållande maltdryck, må icke förses med uppgift, ägnad att giva drycken sken av att tillhöra annat varuslag än *det till vilket den är hänförlig*.

Utän hinder — — — — vederbörligen justerad.

7 §.

För lagrat lättöl, öl, starköl och läskedrycker skall tillverkare, där ej annat följer av 8 §, erlægga skatt. Skatten utgår för liter med tolv öre för lagrat lättöl, fyrtioåtta öre för öl,

en krona fyrtioett öre för starköl, och trettiotre öre för läskedrycker. Skattskyldigheten inträder, — — — — där förtäres.

8 §.

Deklaration skall — — — — — varje tillverkningsställe.

Deklarationen skall — — — — — deklARATIONEN avser.

Om särskilda — — — — — deklARATIONEN avser.

I deklARATION må särskilt för varje varuslag avdrag göras för myckenhet, som

a) utförts ur — — — — — tillverkarens besittning.

rens namn eller om tillverkningsstället eller med tillverkarens inregistrerade varumärke samt, beträffande maldrycker, om varuslag (lättöl, öl, starköl) och, *i fråga om öl, typbeteckning samt, beträffande läskedrycker, med uppgift om dryckens benämning. Tillverkarens namn och tillverkningsstället må angivas med förkortning, som kontrollstyrelsen godkänt. Varuslag och, i fråga om öl, typ må angivas med särskild beteckning, som godkänts av kontrollstyrelsen. Kärl eller behållare, innehållande maldryck, må icke förses med uppgift, ägnad att giva drycken sken av att tillhöra annat varuslag eller, i fråga om öl, annan typ än vartill drycken är hänförlig.*

För lagrat lättöl, öl, starköl och läskedrycker skall tillverkare, där ej annat följer av 8 §, erlægga skatt. Skatten utgår för liter med tolv öre för lagrat lättöl, fyrtioåtta öre för öl *av typ A, nittiosex öre för öl av typ B*, en krona fyrtioett öre för starköl, och trettiotre öre för läskedrycker.

I deklARATION må särskilt för varje varuslag *och, i fråga om öl, typ* avdrag göras för myckenhet, som

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1965.

Förslag

till

Förordning

om ändring i ölförsäljningsförordningen den 23 mars 1961 (nr 159)

Härigenom förordnas, att 1, 4 och 14 §§ ölförsäljningsförordningen den 23 mars 1961 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

1 §.

Med öl förstås maltdryck vars alkoholhalt överstiger 1,8 men icke 2,8 viktprocent.

Med öl förstås maltdryck vars alkoholhalt överstiger 1,8 men icke 3,6 viktprocent.

4 §.

Öl som införes till riket må icke utlämnas från tullverket, om icke varan antingen då den inkommer hit eller därefter genom varuhavarens försorg under tillsyn av tullpersonal blivit försedd med uppgift om tullverkarens namn och om *varuslaget*. I stället för uppgift om *varuslaget* må användas av kontrollstyrelsen godkänd beteckning.

Öl som införes till riket må icke utlämnas från tullverket, om icke varan antingen då den inkommer hit eller därefter genom varuhavarens försorg under tillsyn av tullpersonal blivit försedd med uppgift om tullverkarens namn samt om *varuslag och typ*. I stället för uppgift om *varuslag och typ* må användas av kontrollstyrelsen godkänd beteckning.

Öl som nu sagts må icke förses med uppgift ägnad att giva drycken sken av att tillhöra annat varuslag än det till vilket den är hänförlig.

Öl som nu sagts må icke förses med uppgift ägnad att giva drycken sken av att tillhöra annat varuslag eller annan typ än vartill den är hänförlig.

Generaltullstyrelsen äger — — — — — denna paragraf.

14 §.

Tillstånd till — — — — — att bedrivas.

Tillstånd till — — — — — av överståthållarämbetet.

Tillstånd meddelas att gälla tills vidare, för bestämd tid eller för visst tillfälle.

Tillstånd meddelas att gälla tills vidare, för bestämd tid eller för visst tillfälle. *Tillstånd må begränsas till att avse öl av typ A.*

Om tillstånd — — — utfärdas tillståndsbevis.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1965. Förordningens bestämmelser skola äga giltighet redan före ikraftträdandet med avseende på åtgärder som erfordras för tillämpningen därefter.

Tillstånd till utskänkning av öl som lämnats enligt hittillsvarande bestämmelser skall avse även öl av typ B, om ej tillståndsmyndigheten finner skäl att besluta annorlunda.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 1 § rusdrycksförsäljningsförordningen
den 26 maj 1954 (nr 521)

Härigenom förordnas, att 1 § rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Till r u s d r y c k e r — — — — — och starköl.

Med s p r i t d r y c k — — — — — eller läkemedel.

Med v i n — — — — — volymprocent etylalkohol.

Med s t a r k ö l förstås maldryck,   Med s t a r k ö l förstås maldryck,
vars alkoholhalt överstiger två och   vars alkoholhalt överstiger tre och
åtta tiondels viktprocent.   sex tiondels viktprocent.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1965.

¹ Senaste lydelse av 1 § se 1963:221.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 19
mars 1965.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *införande av ett s. k. mellanöl* och anför.

Inledning

Maltdryckerna är indelade i tre slag, nämligen *lättöl*, där alkoholhalten inte överstiger 1,8 viktprocent, *öl*, där alkoholhalten överstiger 1,8 men inte 2,8 viktprocent, och *starköl*, som har en alkoholhalt över 2,8 viktprocent. F. n. saluförs inom landet starköl med en alkoholhalt av högst 4,5 viktprocent. Lättöl och öl kan köpas i vanliga livsmedelsbutiker, medan starköl endast får säljas i systembolagets butiker.

I prop. 1957: 143 föreslog jag vid sidan av övriga maltdrycker ett öl med en alkoholhalt om högst 3,6 viktprocent, som skulle få säljas i livsmedelsbutiker med ölförsäljningsrätt. Förslaget godtogs emellertid inte av riksdagen (BevU 43, rskr 280).

Frågan om liberalisering av gällande bestämmelser om tillhandahållande av öl har därefter ånyo aktualiserats i olika sammanhang och jag har nu funnit lämpligt att ta upp frågan till behandling.

Maltdryckernas alkoholhalt och beskattning

Bestämmelser om maltdryckernas alkoholhalt och beskattning lämnas i förordningen den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker. Skattesatserna anknyter till dryckernas alkoholhalt, för vilken jag inledningsvis redogjort. Tillverkning av starköl med en alko-

holhalt överstigande 4,5 viktprocent får ske bara för export och för vetenskapligt, medicinskt, farmaceutiskt, tekniskt, industriellt eller likartat ändamål.

För rätt att tillverka öl eller starköl erfordras tillstånd av kontrollstyrelsen. Sådant tillstånd gäller tills vidare, men rätten att tillverka dessa drycker kan dras in av kontrollstyrelsen om den inte längre utövas eller om det kan anses påkallat med hänsyn till kontrollen över tillverkningen och över utgörandet av skatt för öl och starköl.

Skatten utgår för liter och är 12 öre för *lagrat lättöl*, 48 öre för *öl* och 1: 41 kr. för *starköl*. Vid import erläggs tull bl. a. med belopp som motsvarar skatten inom riket.

Försäljning av maldrycker

Lättöl. Genom förordningen den 25 februari 1955 (nr 38) om försäljning av alkoholfria drycker regleras bl. a. bestämmelserna om försäljning och utskänkning av lättöl. Lättöl får i princip försälas under samma villkor som gäller för drivande av handel i allmänhet.

Öl. I ölförsäljningsförordningen den 23 mars 1961 (nr 159) finns regler om försäljning i form av partihandel och detaljhandel. Detaljhandel sker genom utminutering eller utskänkning.

Partihandel får utövas bara av den som har tillstånd till utminutering och — efter anmälan hos kontrollstyrelsen — av den som yrkesmässigt bedriver partihandel med matvaror eller yrkesmässigt inför öl till riket. Säljaren är vid partihandel skyldig att förvissa sig om att köparen har rätt att återförsälja varan.

Rätt till utminutering av öl tillkommer den som har erhållit tillstånd härtill och den som har rätt att utminutera rusdrycker. Tillstånd till utminutering av öl skall som regel meddelas matvaruhandlare och den som yrkesmässigt tillverkar öl, lättöl eller läskedrycker, samt, under vissa förutsättningar, genom kommunal medverkan inrättade allmännyttiga maldrycksföretag.

Tillstånd till utminutering meddelas av polismyndigheten i den ort där försäljningsstället är beläget. Utminutering får inte äga rum inom läger, kaseronområde eller annat område som upplåtits uteslutande för krigsmaktens behov.

Kommunens fullmäktige kan föreslå den inskränkningen i fråga om matvaruhandlars utminutering att den ekonomiska fördelen av försäljningen genom inrättande av särskilt företag görs oberoende av myckenheten sålt öl.

Bedöms därvid de föreslagna grunderna för ordnandet av försäljningen i övrigt vara lämpliga, skall länsstyrelsen fastställa förslaget.

Rätt att utskänka öl tillkommer den som erhållit tillstånd till detta och den som har rätt att utskänka rusdrycker. Utan tillstånd får öl utskänkas vid heminackordering samt vid utskänkning i kollektivhusmatsal och i personalmatsal. I sistnämnda två fall tillkommer utskänkningen den som förestår lokalen.

Tillstånd kan meddelas till årsutskänkning, dvs. utskänkning året runt eller årligen under viss tidsperiod, eller till tillfällig utskänkning. Årsutskänkningstillstånd meddelas av länsstyrelsen i det län där utskänkningen skall bedrivas. Tillstånd till tillfällig utskänkning meddelas av polismyndigheten på orten. För trafikutskänkning, dvs. utskänkning på fartyg, tåg eller flygplan, gäller särskilda regler.

Över ansökan om tillstånd till årsutskänkning skall, utom då det gäller trafikutskänkning, yttranden inhämtas från polismyndigheten och fullmäktige i den kommun där utskänkningen är avsedd att bedrivas. Fullmäktige skall höra kommunens nykterhetsnämnd. Till årsutskänkning som avstyrkts av kommunens fullmäktige får tillstånd inte meddelas. Undantag härifrån stadgas dock då det från allmän synpunkt anses påkallat att årsutskänkning äger rum på hotell eller pensionat i en ort som är betydelsefull för turistväsendet (turistutskänkning). När det anses påkallat av särskilda förhållanden, kan närmare föreskrifter rörande utskänkningens bedrivande meddelas i samband med utskänkningstillståndet.

Utöver vad jag nu sagt gäller bl. a. följande särskilda bestämmelser om ölförsäljningen.

Vid utminutering och utskänkning av öl skall alkoholfria drycker finnas att tillgå i tillfredsställande urval och omfattning. Matvaruhandlare får bedriva utminutering endast i anslutning till försäljning av matvaror.

Öl får inte utskänkas till den som kan antas inte ha fyllt 16 år. Öl får inte heller utlämnas till den som är synbart berörd av alkoholhaltiga drycker eller annat berusningsmedel.

I fråga om de tider då öl får utminuteras gäller bestämmelserna i butikstängningslagen. Utskänkning av öl får inte börja före klockan 7. Den skall ha avslutats senast klockan 22 om inte tillståndsmyndigheten föreskrivit tidigare eller medgivit senare tidpunkt eller om inte senare tidpunkt är tillåten på grund av att sådan tidpunkt gäller för utskänkning av rusdrycker.

Beträffande tillsynen åligger det länsstyrelse, polismyndighet och kommunal nykterhetsnämnd att övervaka att bestämmelserna enligt ölförsäljningsförordningen och de föreskrifter som meddelats med stöd av förordningen iakttas. Kontrollstyrelsen utövar tillsyn över tillämpningen av förordningen och utfärdar erforderliga föreskrifter och anvisningar. Tillstånd till utminutering skall återkallas av polismyndighet då förutsättningarna för rätt att utminutera öl inte längre föreligger. Då det anses erforder-

ligt för ordningens upprätthållande, kan länsstyrelsen eller polismyndigheten för visst tillfälle förbjuda utminuterung och utskänkning av öl eller föreskriva inskränkningar i dessa avseenden.

Det ankommer på kontrollstyrelsen att följa den allmänna utvecklingen inom ölhanteringen.

Starköl. Starkölsförsäljningen, som är tillåten sedan den 1 oktober 1955, regleras i rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521).

Nya systemaktiebolaget står som ende köpare av det starköl, som är avsett att konsumeras inom Sverige och som tillverkats av de inhemska bryggerierna. Rätten att importera starköl tillkommer — jag bortser här från vissa undantag av underordnad betydelse i detta sammanhang — partihandelsbolaget, dvs. Aktiebolaget Vin- & spritcentralen.

Enligt rusdrycksförsäljningsförordningen får *utminuterung* inte ske annorstädes än i stad, köping eller municipalsamhälle med minst 5 000 invånare. Kungl. Maj:t kan dock medge undantag från denna regel om särskilda skäl föreligger. Vidare kan Nya systemaktiebolaget öppna butik för försäljning av vin och starköl. På ort där det inte finns butik kan systembolaget inrätta särskilt utlämningsställe.

Vid 1964 års utgång bedrev systembolaget utminuterung från 275 butiker, fördelade på 127 städer, 30 köpingar, 3 municipalsamhällen och 12 andra tätorter. Antalet utlämningsställen var vid samma tidpunkt drygt 600.

Starköl — liksom rusdrycker i övrigt — får inte utminuterats till den som kan antas ej ha fyllt 21 år. Vidare får utminuterung inte ske till den som är upptagen på spärrlista.

Utskänkning av starköl är — i likhet med vad som gäller i ölförsäljningsförordningen — reglerad genom bl. a. föreskrifter angående tillstånd till utskänkning samt bestämmelser om utskänkningstider.

Tillstånd till utskänkning — utom turistutskänkning och trafikutskänkning — meddelas av länsstyrelsen i det län där utskänkningen skall äga rum. Tillståndet kan avse årsutskänkning eller tillfällig utskänkning. Tillstånd till årsutskänkning skall avse en för sådana tillstånd gemensam tidsperiod om fyra år (oktrojperiod), räknat från och med den 1 oktober.

I övrigt ges i rusdrycksförsäljningsförordningen detaljerade regler rörande rätten till utskänkning och därmed sammanhängande frågor (27—43 §§ rusdrycksförsäljningsförordningen). Här skall jag bara nämna några bestämmelser av intresse.

Såsom är fallet enligt ölförsäljningsförordningen får tillstånd inte meddelas till årsutskänkning som avstyrkts av kommunens fullmäktige. Det kommunala vetot gäller inte beträffande turistutskänkning.

I fråga om utskänkningens bedrivande gäller bl. a. följande. Vid utskänkning skall lagad mat vara att tillgå. Starköl — liksom övriga rusdrycker —

får inte utskänkas före klockan 12 på vardagar och inte före klockan 13 på sön- och helgdagar. Utskänkning skall ha avslutats senast klockan 22, såvida inte föreskrift om tidigare eller senare tidpunkt särskilt meddelats.

Särskilda bestämmelser gäller i fråga om trafikutskänkning.

Utskänkning får inte ske till den som kan antas ej ha fyllt 18 år. Starköl — liksom rusdrycker i övrigt och öl — får inte heller utskänkas till den som är synbart berörd av alkoholhaltiga drycker eller annat berusningsmedel. Vid offentlig danstillställning får starköl inte utskänkas. Polismyndigheten kan emellertid medge undantag för särskilda fall, dock inte för utskänkning över bardisk. Inte heller får utskänkning ske i samband med föreställning, till vilken allmänheten äger tillträde. Även från detta förbud kan undantag dock göras. Förbudet gäller inte sång, konsert, uppläsning, radio- eller TV-utsändning eller liknande underhållning på restaurang.

I övrigt gäller vissa för detaljhandeln gemensamma bestämmelser av betydelse för ordningens upprätthållande och av vikt ur tillsyns- och kontrollsynpunkt (56—64 §§ rusdrycksförsäljningsförordningen).

Försäljningsutveckling och detaljhandelspriser

Försäljning. Försäljningen av *lättöl* uppgick år 1957 till 19,0 milj. liter. År 1964 beräknas försäljningen ha uppgått till 20,4 milj. liter, sålunda en obetydlig ökning räknat från år 1957.

Försäljningen av *öl* utgjorde år 1957 199,2 milj. liter. År 1964 beräknas försäljningen ha utgjort 227 milj. liter, vilket innebär en ökning från år 1957 med ca 14 %.

Den försålda kvantiteten är mindre för *starköl* än för *öl*. År 1957 — det år då »nyfikenhetsefterfrågan» under den första tiden kan anses ha upphört — utgjorde försäljningen av *starköl* 7,5 milj. liter. År 1964 utgjorde försäljningen 19 milj. liter, vilket innebär en försäljningsökning från år 1957 med drygt 150 %.

I fråga om *starkölsförsäljningens* fördelning mellan utminuterung och utskänkning var år 1957 utminuterungens andel 55 % och utskänkningens 45 %. Åren 1963 och 1964 var utminuterungens andel ännu större och utgjorde år 1963 62 % och år 1964 59 %.

Detaljhandelspriser. Detaljhandelspriset per flaska om 33 cl, exkl. glas, utgör f. n. enligt meddelade riktpriiser för Stockholms-området 42 öre för lagrat *lättöl* och 63 öre för *öl*. (Här bortser jag från priserna på vissa speci-alkvaliteter av *öl*.) För *starköl* är priset, exkl. glas, vid motsvarande kvantitet 1: 07 kr.

I fråga om löpande priser har dessa, räknat från år 1955, stigit kraftigare för öl än för starköl. Från år 1955 till år 1964 har realpriset för öl stigit med 8 % men sjunkit för starköl med 7 %.

Departementschefen

De av 1954 års riksdag antagna principerna för nykterhetspolitiken innesluter bl. a. att försäljningslagstiftningen skulle vara jämförelsevis liberal. En strävan var också att främja övergången till svagare drycker. Starkölet tillkom sålunda för att skapa ett alternativ till spritdryckerna. Bestämmelserna om starkölet gjordes emellertid medvetet restriktiva i avbidan på närmare erfarenheter.

Lättnader har därefter genomförts i fråga om både starkölsförsäljningen — jag tänker här närmast på avskaffandet av måltidstvänget i samband med utskänkning av starköl — och ölförsäljningen. Vad gäller ölförsäljningen vill jag erinra om den liberalisering och förenkling som skedde genom tillkomsten av 1961 års ölförsäljningsförordning, främst i fråga om utminuteringsmen även beträffande utskänkningen. Frågan om att genom ytterligare differentiering på maldrycksområdet främja övergången från spritdrycker till svagare drycker har länge varit aktuell. Förslag om ett s. k. mellanöl lades fram i proposition redan år 1957 men godtogs då inte av riksdagen. Jag anser tiden nu vara mogen att ånyo taga upp denna fråga.

Vad jag nu föreslår är följande. Vid sidan av de gängse maldryckerna skall få förekomma ett öl med en högsta alkoholhalt, som ligger mellan det nuvarande ölet (högst 2,8 viktprocent) och starkölet (högst 4,5 viktprocent). Mellanölet får en högsta alkoholhalt av 3,6 viktprocent. Skattesatsen för det nya ölet (öl av typ B) föreslås bli 96 öre för liter. Skatten för mellanöl per flaska av gängse typ om 1/3 liter blir då 32 öre och kommer att ligga mitt emellan motsvarande skatt för öl av typ A (16 öre) och starköl (47 öre). Någon ändring föreslås inte beträffande skattesatserna för övriga maldrycker. Mellanölets införande föranleder ändring i tulltaxan, varom förslag kommer att framläggas i annat sammanhang.

Mellanölet skall i princip få säljas under samma betingelser som gäller för det nuvarande ölet. Detta innebär att bestämmelserna i ölförsäljningsförordningen blir tillämpliga. Mellanölet skall alltså få säljas i livsmedelsbutiker och i övrigt saluföras under motsvarande villkor som öl.

F. n. gäller i princip att öl får utskänkas endast om tillstånd till ölutskänkning erhållits eller om rätt att utskänka rusdrycker föreligger. I regel torde det inte vara förenat med några olägenheter att mellanöl får utskänkas under samma betingelser som nu gäller i fråga om öl. Möjlighet bör dock finnas att begränsa utskänkningstillstånd till att avse endast öl av hittillsvarande typ. Detta kan få betydelse bl. a. i fråga om s. k. ölcaféer och därmed

jämförbara lokaler. För att förhindra att utskänkningstillstånd, som avser det nuvarande ölet, automatiskt kommer att omfatta rätt att utskänka även mellanöl föreslås dessutom möjlighet för tillståndsmyndigheten att begränsa nu gällande tillstånd till att avse öl av nuvarande typ.

De nya bestämmelserna bör lämpligen träda i kraft den 1 oktober 1965.

Departementschefens hemställan

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1) *förordning angående ändring i förordningen den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker;*

2) *förordning om ändring i ölförsäljningsförordningen den 23 mars 1961 (nr 159);*

3) *förordning om ändrad lydelse av 1 § rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521).*

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Anders Hahr